

เอกสารหมายเลข 3

แบบฝึกการอ่านซ้ำและจับใจ (2)

แบบฝึกการอ่านซ้ำและจดบันทึก (2)

.....
ขั้นที่ 1 ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องต่อไปนี้อย่างคร่าว ๆ
 .....

เรือเจ้าพระยา

จากหนังสือการเดินทางรอบโลกตอนประเทศสยาม

เขียนโดย กองต์ เดอ โบว์วัวร์

แปลและเรียบเรียงโดย วรสุสิทธิ์ ส่งเจริญ

บทนำ

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวแห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ประเทศไทยได้มีความสัมพันธ์กับนานาอารยประเทศมากขึ้นกว่าแต่ก่อน ทำให้ชาวยุโรปมีความกระตือรือร้นที่จะได้มาเยือนเพื่อจะได้ชมบ้านเมืองของพระมหากษัตริย์ผู้ยิ่งใหญ่ ซึ่งเป็นความงามที่แปลกตา

ในเดือนมกราคม ค.ศ.1867 กองต์ เดอ โบว์วัวร์ ได้ตามเสด็จเรือตรีคูัก เดอ ปองทิวเอดเวรอ ซึ่งทรงเป็นเชื้อพระวงศ์ของพระเจ้าแผ่นดินฝรั่งเศส ซึ่งได้เดินทางรอบโลกจากประเทศฝรั่งเศสมายังประเทศต่าง ๆ ได้ลงเรือเจ้าพระยาจากสิงคโปร์มายังกรุงเทพฯ และเขียนพรรณนาเรื่องราวและสิ่งต่าง ๆ ที่ได้พบเห็นไว้ ผู้แปลจึงแปลและพิมพ์เผยแพร่ในโอกาสที่ประเทศไทยและประเทศฝรั่งเศสได้มีความสัมพันธ์ทางการทูตอย่างเป็นทางการติดต่อกันมาถึง 300 ปี ใน พ.ศ.2529

การเดินทาง

วันที่ 10 มกราคม ค.ศ.1867 เรือเจ้าพระยา-เรือกลไฟได้แวะเข้ามาที่ท่าเรือของสิงคโปร์ เจ้าของเรือเป็นคนจีน เราจ่ายค่าตัวไป-กลับ

ซึ่งเป็นกระดาษสีจากหลากหลายสีมาในราคาพันแฟรงค์ต่อคน สำหรับการเดินทาง
ระยะทางรวมหนึ่งพันเจ็ดร้อยไมล์ บนเรือชั้นที่แย่ที่สุดก็นับว่าเป็นราคาที่แพงพอคู่
เรือเจ้าพระยาที่นั่งแปลก อันตราย แล้วก็เหม็น สะพานเดินเรือแถบๆ
เต็มไปด้วยหีบห่อสูงขนาดเท่ากองฟาง มันลึกลงไปลึกลงมาเคลื่อนกลาดทุกทิศตาม
ความเคลื่อนไหวของเรือ ส่วนตัวเรือบรรทุกเหล็กจนเปียบปรึมน้ำ และท้ายเรือ
ก็วางสินค้าไม่เป็นระเบียบ เต็มไปด้วยถ่าน ถังไม้ และกระสอบข้าวสาร

เรามีเพื่อนเดินทางเป็นพ่อค้าชาวอังกฤษจากประเทศสยาม ภรรยา
ของนายแพทย์ที่สถานกงสุลอังกฤษและลูกสาวสองคน ภรรยาชาวฝรั่งเศสของ
ศาสตราจารย์ฟรานเซน วาน เตอ พุท ก๊วยแมวที่นำรำคาญของหล่อน และเด็ก
อ่อนชาวเอเชียชื่อ "ลูโควิก ลามาซ" นอกจากนี้มีผู้โดยสารสามร้อยคนชาวมลายู
จีน และอาหรับ ซึ่งอยู่ทางคานหัวและท้ายเรือ โดยอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม ๆ บน
กองสินค้าเหนือคลื่นที่สาคเข้ามา คนเหล่านี้สูบบุหรี่และเล่นลูกเต๋าซึ่งเป็นอบายมุข
สองชนิดประจำของชนชาติเหล่านี้ และเนื่องจากหากเล่นบนบกเขาจะต้องเสีย
ภาษีมาก เขาจึงหึงสูบบุหรี่เล่นกันอย่างมีความสุขอย่างสุดที่จะพรรณนา

นี่เป็นการเดินทางระหว่างสิงคโปร์และเทศสยามที่เราอุตส่าห์โชคดี
หาได้ เจ้าของเรือชาวจีนคงจะทำกำไรได้อย่างมหาศาล เพราะเรือลำนี้บรรทุก
กระสอบไปเต็ม จนแม้กระทั่งในเรือชูชีพ การเรียกเก็บค่าภาษีสูงมาก ค่าระวาง
สำหรับเรือซึ่งหนัก 400 ตันนี้ จึงสูงถึง 128,000 ฟรังก์ สำหรับระยะเวลา
เดินทาง 6 วัน

วันที่ 11 มกราคม -- ในตอนเช้ามีคเรือผ่านสันดอนของแม่น้ำเจ้า-
พระยา ซึ่งเป็นแม่น้ำใหญ่ที่ไหลลงสู่อ่าว เราม่านเข้าไปทางร่องน้ำขนาดกว้าง
ห้าสิบบเมตร ซึ่งเสมือนประตูที่เปิดไปสู่แหล่งน้ำที่ถูกขังเอาไว้ แล้วระยะกว้าง
ระหว่างฝั่งราย ๆ สองฝั่งของลำแม่น้ำนั้นก็ค่อย ๆ แคบลง ทั้งแม่น้ำเต็มไปด้วย
นกกระสาขาว นกเป็ดน้ำใหญ่ขนาดเท่าอีเกาซึ่งมีสีสรรสวยงามมาก และอยู่
กลางแดด ที่สวยที่สุดก็คือนกกระเรียนสีเทาเงินซึ่งคอดำและหัวแดง และขนาด
ใหญ่ยิ่งกว่าคน

พอห้าโมงเช้า เรือได้ทอดสมอหน้าหมู่บ้านแรกในประเทศไทยที่ปากน้ำ กัปตันเรือจึงขึ้นไปบนบกเพื่อแจ้งรายละเอียดต่าง ๆ ให้แก่เจ้าหน้าที่ที่นั่น จ่ายค่าภาษีศุลกากรเข้าพระคลังในอัตราร้อยละสามของมูลค่าสินค้า และมอบปืนใหญ่ประจำเรือ แล้วก็เดินทางต่อไปในแม่น้ำอีกเป็นเวลาสามชั่วโมง และในที่สุดเราก็ได้เห็นเจดีย์และวัดของกรุงเทพฯ เมืองหลวงของราชอาณาจักรสยามโผล่ขึ้นมาเหนือทิวมะพร้าวและต้นจากริมฝั่งน้ำ

พอเรือพ้นโค้งแม่น้ำ เราก็สามารถเห็นเมืองกรุงเทพฯ ได้ทั้งเมือง ความสวยงามสดงงามของเมืองเวนิสแห่งเอเชียนี้ แผ่กระจายอยู่บนพื้นที่กว่าแปดไมล์ ลำน้ำที่ไหลผ่านกว้างใหญ่และสว่างาม มีเรือขนาดใหญ่ทอดสมออยู่เป็นจำนวนมากว่าหกสิบลำ ทั้งสองฝั่งแม่น้ำเรียงรายไปด้วยเรือนแพเป็นจำนวนพัน ๆ หลัง หลังคาบ้านมีลักษณะประหลาด เรียงรายกันอย่างเป็นระเบียบอยู่ชิดติดกัน นอกจากนั้นก็สามารถเห็นยอดแหลมสีทองของวัดต่าง ๆ จำนวนเป็นร้อย ๆ วัด รวมทั้งเจดีย์ขนาดต่าง ๆ ประดับด้วยกระเบื้องและแก้วอันงดงามเหมือนลูกไม้ที่ประดิษฐ์ขึ้นมาอย่างสละสลวย มีหลังคาประดับด้วยกระจกสูงห้าหกชั้น หอระฆังขนาดใหญ่ประดับรอบคานด้วยวัสดุซึ่งส่องแสงระยิบระยับเข้าตา และยอดแหลมสูงถึงร้อยห้าสิบหรือสองร้อยฟุตที่สะท้อนแสงอาทิตย์อย่างกับปริซึมขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นพระราชวังของพระเจ้าแผ่นดิน ทิวทัศน์เช่นนี้ทำให้รู้สึกอย่างกับว่าเรากำลังชมทัศนียภาพของโบสถ์ขนาดใหญ่ ซึ่งทำด้วยกระเบื้องลายคราม

การแต่งกายของชาวสยาม

พวกชาวเมืองมีผิวเหมือนกับชาวมลายู แต่ทั้งผู้ชาย ผู้หญิง และเด็ก โทนผม โดยทั้งผมไว้ตรงกลางศีรษะเป็นรูปกลมรี ตัดสั้น ขนาดใหญ่กว่าสองฝ่ามือ ทำให้มีลักษณะเป็นทรงยอดสูง ตลกและแปลกไม่มีที่ไหนเหมือน สำหรับการแต่งตัวก็ไม่ยุ่งยาก เขานุ่งผ้าขนาดกว้างสองฟุต เป็นผ้าฝ้ายสีเขี้ยว ชมพูหรือแดง ขมวดตรงกลางแล้วเก็บขึ้นมาจากด้านหน้าไปด้านหลังระหว่างขา เสื้อเป็น

เอกสารหมายเลข 1

คู่มือการโยงสัมพันธ์แบบสุกเร่อง

คู่มือการโยงสัมพันธ์แบบผูกเรื่อง

- คำชี้แจง เอกสารฉบับนี้แบ่งเป็น 3 ตอน คือ
- ตอนที่ 1 คำแนะนำการอ่านเนื้อเรื่อง
- ตอนที่ 2 คำแนะนำการโยงสัมพันธ์แบบผูกเรื่อง
- ตอนที่ 3 ขั้นตอนการโยงสัมพันธ์แบบผูกเรื่อง

ตอนที่ 1 คำแนะนำการอ่านเนื้อเรื่อง

การอ่านเนื้อเรื่องต้องอ่านให้ละเอียด การอ่านอย่างละเอียดไม่ได้หมายความว่าให้อ่านทุกคำหรือคำต่อคำ แต่เป็นการอ่านที่ใช้ความคิดพิจารณาด้วยคำสำคัญอย่างระมัดระวัง ซึ่งทำได้โดยการขีดเขียน หรือทำเครื่องหมายในส่วนสำคัญไปพร้อม ๆ กับการอ่าน เพราะการขีดเขียนทำเครื่องหมาย จะช่วยให้ความคิดตื่นตัวและมีความจำดีขึ้น

การขีดเขียนทำเครื่องหมายลงในเรื่องที่อ่าน มีรูปแบบหลายอย่าง ดังนี้

- 1) การขีดเส้นใต้ใจความหรือประโยคสำคัญ เป็นวิธีการทำที่ง่าย แต่ต้องระมัดระวังอย่าเห็นทุกประโยคสำคัญ เพราะการขีดเส้นใต้ที่มากเกินไป จะทำให้ประโยคสำคัญที่แท้จริงลดความสำคัญลงได้
- 2) เขียนวงกลมรอบคำหรือวลีสำคัญ เป็นวิธีการที่ใช้แทนการขีดเส้นใต้ได้ดี ซึ่งจะช่วยให้คำสำคัญเด่นชัดขึ้น แต่ก็เหมาะสมกับคำหรือวลีนั้น ๆ เท่านั้น
- 3) ทำเครื่องหมายดาวหรือเครื่องหมายดอกจันไว้ที่ขอบกระดาษ เพื่อใช้เน้นใจความหรือประโยคที่สำคัญมาก ๆ นอกจากนี้ อาจจะใช้เครื่องหมายคำถาม (?) ตรงใจความที่ไม่เข้าใจ หรือใช้เครื่องหมายตกใจ (!) ซึ่งเป็นเครื่องหมายอีกอย่างหนึ่งที่เรียกให้เราใส่ใจบางสิ่งบางอย่างที่ชวนตั้งหรือแปลกประหลาดได้ดี

4) เขียนหมายเลขไว้ที่ขอบกระดาษ เพื่อชี้ลำดับความถี่ที่ผู้เขียนใช้ในการแสดงความคิดเห็น หรือเขียนสรุปหรือแสดงความคิดเห็นของเราตรงขอบหรือส่วนที่ว่างของกระดาษ

เพื่อความเข้าใจในการปฏิบัติตามคำแนะนำดังกล่าวยิ่งขึ้น ให้นักเรียนศึกษาคำตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างการอ่านอย่างละเอียด

.....
ราชธานีใหม่ที่พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ^(๕.๑)
 โปรดฯ ให้สร้างขึ้น ได้ทำพิธียกเสาหลักเมือง เมื่อวันที่ 21 เมษายน พ.ศ.
 2325 โดยในชั้นต้นโปรดฯ ให้สร้างพระราชวังชั่วคราวก่อน ในปี พ.ศ. 2326
 จึงสร้างธานีเป็นการถาวร กำหนดผังเมืองเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่เป็นพระ
 บรมมหาราชวัง ^(๑) ส่วนบริเวณที่อยู่อาศัยภายในกำแพงเมือง และบริเวณที่อยู่อาศัย
 นอกกำแพงเมือง ^(๒) ราชธานีใหม่สร้างเสร็จในปี พ.ศ. 2328 และพระบาทสมเด็จพระ
 พระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ทรงพระราชทานพระนามว่า "กรุงเทพมหานคร บวร-
 รัตนโกสินทร์ มหินทรายุทธยา มหาดิลกภพนพรัตน์ ราชธานีบุรีรมย์ อุดมเกษิเวศน์
 มหาสถาน อมรพิมานอวตาสถิต สักกะทัตติยวิษณุกรรมประสิทธิ์" ^(๓) → เพลง ๖ ชั้น ๕ ชั้น

ให้นักเรียนฝึกอ่านเนื้อเรื่องต่อไปนี้ตัวอย่างละเอียด โดยปฏิบัติตามคำแนะนำด้วย

เนื้อเรื่องฝึกการอ่านอย่างละเอียด

*****

เรื่อง สมัยก่อนประวัติศาสตร์

ยังไม่มีหลักฐานเพียงพอที่จะกล่าวว่า มนุษย์คนแรก
 ในโลกนั้นเกิดมาเมื่อใด ที่ทราบแน่นอนก็คือว่า ในระหว่าง
 ยุคน้ำแข็งนั้น ได้มีมนุษย์อาศัยอยู่บนโลกแล้ว แต่ก่อนหน้านั้น
 ไม่มีหลักฐานที่แสดงว่า ได้มีมนุษย์อาศัยอยู่บนโลก

ยุคน้ำแข็งนั้นเริ่มต้นประมาณ 1 ล้านปีมาแล้ว ส่วน
ระยะสิ้นสุดของยุคนั้น นักธรณีวิทยาประมาณว่าเมื่อ 15,000
ปีมาแล้ว บางสมัยในยุคนั้นจะมีน้ำแข็งปกคลุมซีกโลกเหนือ
กว้างขวางและหนากว่าปกติ ประมาณว่า 1 ใน 3 ของ
ส่วนที่เป็นพื้นดินและหินของโลกได้ถูกปกคลุมด้วยน้ำแข็ง
โดยปกคลุมครึ่งหนึ่งของพื้นที่ทวีปยุโรปทั้งหมด และทาง
เหนือของทวีปเอเชีย ในทวีปอเมริกาเหนือปกคลุมทั่วทั้ง
ประเทศแคนาดาและทางเหนือของสหรัฐอเมริกา ส่วนทาง
ซีกโลกใต้นั้น ปัจจุบันพื้นที่บริเวณใกล้ขั้วโลกใต้ก็ยังปกคลุม
ด้วยน้ำแข็งอยู่

ในยุคน้ำแข็งมีสมัยน้ำแข็งอยู่ 4 สมัย คือ สมัย
น้ำแข็งที่ 1, 2, 3 และสมัยน้ำแข็งที่ 4 ตามลำดับ
ระหว่างสมัยน้ำแข็งสองสมัยนั้น เป็นสมัยที่น้ำแข็งได้ลด
จำนวนลง และบริเวณที่ปกคลุมก็น้อยลง สมัยดังกล่าวนี้
เรียกว่าสมัยปราศจากน้ำแข็ง ซึ่งมีอยู่ 3 สมัยด้วยกัน
ได้แก่ สมัยปราศจากน้ำแข็งที่ 1 ซึ่งอยู่ระหว่างสมัย
น้ำแข็งที่ 1 และที่ 2 นอกจากนี้ก็มีสมัยปราศจากน้ำแข็ง
ที่ 2 และที่ 3 ตามลำดับ และยุคน้ำแข็งได้สิ้นสุดลงเมื่อ
ปลายสมัยน้ำแข็งที่ 4

*****

ตอนที่ 2 คำแนะนำการโยงสัมพันธ์แบบผูกเรื่อง

การโยงสัมพันธ์แบบผูกเรื่อง เป็นการนำสิ่งที่ต้องการจามาเรียงให้ต่อเนื่อง โดยการเติมคำหรือข้อความอื่น ๆ เพิ่มเข้าไปจนเป็นเรื่องราวใหม่ การโยงสัมพันธ์แบบผูกเรื่อง เป็นวิธีการที่ใช้ร่วมกับการอ่านที่จะทำให้จำคำหรือข้อความสำคัญในเรื่องที่อ่านได้แม่นยำขึ้น

คำแนะนำการโยงสัมพันธ์แบบผูกเรื่อง

- 1) การนำคำ, ข้อความมาแต่งเป็นเรื่อง ไม่ต้องคำนึงถึงความถูกต้องตามหลักการใช้ภาษา
- 2) การแต่งเรื่องไม่ต้องคำนึงถึงความสมจริง หรือความเป็นไปได้ของเรื่องในสถานการณ์จริง
- 3) แนวเรื่องที่เขียนควรใช้แนวที่ชอบ เช่น เขียนเป็นชีวประวัติ เขียนเป็นนิทาน เขียนเป็นกลอน ฯลฯ
- 4) การใช้ลักษณะขยายเกินข้อเท็จจริง หรือใช้ความขัดแย้ง จะช่วยให้จำเรื่องราวต่อเนื่องได้ง่ายขึ้น เช่น คุณทองผู้ยากจน เป็นต้น
- 5) การใช้คำที่เป็นรูปธรรม (คำที่เห็นเป็นภาพได้ชัดเจน) จะทำให้จำได้ดีกว่าการใช้คำนามธรรม เช่น คุณเก่งชอบเก็บขยะ ใช้แทน คุณเก่งเป็นคนดี เป็นต้น (คำว่า "คนดี" มีหลายลักษณะ การใช้คำว่า "เก็บขยะ" ทำให้เห็นภาพพจน์ง่ายและเข้าใจชัดเจนว่า คุณเก่งเป็น "คนดี" ในลักษณะใด)
- 6) ก่อนผูกหรือเขียนเรื่อง ลองใช้จินตนาการผูกเรื่องไว้ในใจก่อน เพื่อจัดเรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่องที่จะเขียนนั้น

.....
 เพื่อความเข้าใจในการปฏิบัติตามคำแนะนำดังกล่าวข้างต้น ให้นักเรียนศึกษาตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างการโยงสัมพันธ์แบบผูกเรื่อง

คำที่ต้องการจำมีดังนี้ :-

คืน - ชโมย - บ้าน - หน้า - น้ำ - มีด - สะพาน -
ตลาด - หล่น - กล้วย - กลอง - ตะวันตก - อำเภอ

เมื่อผูกเรื่องและกำหนดแนวเขียนไว้ในใจแล้ว นำคำข้างบนมาเขียน
เป็นเรื่องได้ดังนี้

ตอนกลางคืน ชโมย ย่องขึ้นมายัง บ้าน เข้าไปล้าง หน้า ใน ห้องน้ำ
แล้วออกมาหยิบ มีด เอาไปทำ หล่น ที่ คองกล้วยริมคลอง ตรงเชิง สะพาน ซ้ำเข้าไป
ตลาด ซึ่งอยู่ด้าน ตะวันตก ของ อำเภอ

เรื่องที่แต่งให้นักเรียนศึกษาเป็นตัวอย่างนี้เขียนในรูปแบบความเรียง
สำหรับการเขียนของนักเรียนนั้น นักเรียนจะเขียนในรูปแบบใดก็ได้ ขอให้มีความ
ที่ต้องการจำทุกคำก็เพียงพอแล้ว

ให้นักเรียนเขียนเรื่องโดยใช้คำหรือวลีที่กำหนดให้ต่อไปนี้ โดย
นักเรียนจะเขียนในรูปแบบใดก็ได้ และควรกำหนดแนวเรื่องที่จะเขียนไว้ในใจก่อน

แบบฝึกการโยงสัมพันธ์แบบผูกเรื่อง

*****

คำที่ต้องการจำมีดังนี้ :-

เท้า - ดวงจันทร์ - ต้นไม้ - ประวัติ - แร่ - ธนาคาร - กฎหมาย - จิ้งจก
- เชือก - 223 - บริโภค - กันตนา - ดอกบัว - ผู้แทนราษฎร

.....
.....
.....
.....
.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เมื่อนักเรียนเขียนเรื่องเสร็จแล้ว ให้ขีดเส้นใต้คำที่ต้องการจำลงในเรื่องที่เขียนด้วย

*****

ตอนที่ 3 ขั้นตอนการโยงสัมพันธ์แบบผูกเรื่อง

การโยงสัมพันธ์แบบผูกเรื่อง มีขั้นตอนปฏิบัติกิจกรรมโดยสรุปดังนี้

ขั้นที่ 1 อ่านเนื้อเรื่องอย่างละเอียด

ขั้นที่ 2 นำคำ, ข้อความสำคัญที่ต้องการจำ มาเขียนเรียงไว้

ขั้นที่ 3 นำคำ, ข้อความในขั้นที่ 2 มาแต่งเป็นเรื่องราว

ขั้นที่ 4 ขีดเส้นใต้คำ, ข้อความในขั้นที่ 2 ลงในเรื่องที่แต่งขั้นที่ 3

เอกสารหมายเลข 2

แบบฝึกการโยงสัมพันธ์แบบสุกเรื่อง (1)

แบบฝึกการโยงสัมพันธ์แบบผูกเรื่อง (1)

- คำชี้แจง เอกสารฉบับนี้แบ่งเป็น 2 ตอน คือ
- ตอนที่ 1 ตัวอย่างการโยงสัมพันธ์แบบผูกเรื่อง
- ตอนที่ 2 เนื้อเรื่องสำหรับฝึกการโยงสัมพันธ์แบบผูกเรื่อง

ตอนที่ 1 ตัวอย่างการโยงสัมพันธ์แบบผูกเรื่อง

ขั้นที่ 1 ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องต่อไปนี้อย่างละเอียด

สังเขปการปกครองสมัยสุโขทัย

จากหนังสือพฤติกรรมการสอนประวัติศาสตร์ 2

ของ เจลิม มลิล่า

เมื่อพ่อขุนศรีอินทราทิตย์ได้ร่วมมือกับพ่อขุนผาเมือง นำคนไทยต่อสู้ขับไล่อำนาจของขอมออกไปจากสุโขทัยแล้ว ก็รวบรวมชนชาติไทยทั่วประเทศมั่นคง หลังจากนั้นก็สถาปนากรุงสุโขทัยขึ้นเป็นนครหลวงแห่งแรกของคนไทย เมื่อราว พ.ศ. 1781 โดยมีพระมหากษัตริย์ปกครองติดต่อกันมาจนถึง พ.ศ. 1981 รวม (10) พระองค์

ลักษณะการปกครองของสุโขทัย มีวิวัฒนาการจากการเมืองที่มีระบบง่าย ๆ โดยได้รับแบบอย่างการปกครองจากโบราณ ซึ่งแยกเป็น

- 1) เมืองหลวงหรือราชธานี คือเมืองสุโขทัย มีเมืองออกหรือเมืองบริวารคือ หล่มสัก พิชัย และพระบาง ค่าย ① + ③
- 2) เมืองมหาอุปราช (เมืองลูกหลาน) ได้แก่ เมืองศรีสัชชนาลัย อยู่ทางทิศเหนือของสุโขทัย เป็นที่ประทับของพระมหาอุปราช ซึ่งแต่งตั้งขึ้นในสมัยพ่อขุนรามคำแหง ①

ชั้นที่ 3 นำคำ, ข้อความในชั้นที่ 2 มาตั้งเป็นเรื่องราว

คุณพ่อเฉลิม ขุนศรีอินทราทิตย์ เกิดปี 1781 สมรสมี 200 กับ...
คุณยายเมือง มีลูก 10 คน คนโตอยู่เมืองหลวง มีบริวาร 3 คน คือ นายพิชัย
นายล้อมศักดิ์ และนายพระบาง คนต่อมาขวานหรืออุปการ คนทั่วไปเรียก มนธาตุอุปการ
คนที่สามหรือศรีสังข์คล้ายอยู่ทางเหนือ คนที่สี่เกิดหน้าด่านชื่อเหนือ คนที่ห้า
หก เจ็ด แปดสาม เกิดตอนไปทรงราชการ สรร:หลวง-สองแคว-นครชุม จึง
ชื่อ ไช้-ออก-ตอก คนที่แปดมีบรรดาศักดิ์ท้าวพระยามหาบุตร รับช่วยจาก
สุพรรณและนคร คนที่เก้า-สิบไปอยู่ประเทศราช ชื่อ เชียงจันทน์-เวียงคำ
ซึ่งส่งบรรณาการไปถวาย มะละก ยะโฮร์ หลวงพระบาง ทวาย ตะนาวศรี เมะตะมะ

ชั้นที่ 4 ชัดเส้นใต้คำ, ข้อความในชั้นที่ 2 ลงในเรื่องที่แต่งชั้นที่ 3

คุณพ่อเฉลิม ขุนศรีอินทราทิตย์ เกิดปี 1781 สมรสมี 200 กับ
คุณยายเมือง มีลูก 10 คน คนโตอยู่เมืองหลวง มีบริวาร 3 คน คือ นายพิชัย
นายล้อมศักดิ์ และนายพระบาง คนต่อมาขวานหรืออุปการ คนทั่วไปเรียก มนธาตุอุปการ
คนที่สามหรือศรีสังข์คล้ายอยู่ทางเหนือ คนที่สี่เกิดหน้าด่านชื่อเหนือ คนที่ห้า
หก เจ็ด แปดสาม เกิดตอนไปราชการ สรร:หลวง-สองแคว-นครชุมจึง
ชื่อ ไช้-ออก-ตอก คนที่แปดมีบรรดาศักดิ์ท้าวพระยามหาบุตร รับช่วยจาก
สุพรรณและนคร คนที่เก้า-สิบไปอยู่ประเทศราช ชื่อ เชียงจันทน์-เวียงคำ
ซึ่งส่งบรรณาการไปถวาย มะละก ยะโฮร์ หลวงพระบาง ทวาย ตะนาวศรี เมะตะมะ

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ตอนที่ 2 เนื้อเรื่องสำหรับฝึกการ โยงสัมพันธ์แบบผูกเรื่อง

ขั้นที่ 1 ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องต่อไปนี้อย่างละเอียด

อาณาจักรกรุงธนบุรี

จากหนังสือประกอบบทเรียนประวัติศาสตร์ประโยชน์มศึกษาตอนต้น

โดย ทองใบ แดงน้อย

เมื่อกรุงศรีอยุธยาเสียแก่พม่าครั้งที่ 2 ในปี พ.ศ.2310 นั้น พม่าได้แต่งตั้งให้สุกี้พระนายกองเป็นแม่ทัพคุมพล 3,000 นาย อยู่ ณ ค่ายโพธิ์สามต้น เหนือกรุงศรีอยุธยา เพื่อคอยกวาดต้อนผู้คน เก็บทรัพย์สินสมบัติที่ยังหลงเหลืออยู่ ส่งไปพม่าและครองไทยไว้ในอำนาจด้วย บ้านเมืองขณะนั้นระส่ำระสาย บรรดาหัวเมืองใหญ่น้อยที่อยู่ห่างไกลออกไป ซึ่งยังมีเจ้าเมืองปกครองอยู่ ต่างรวบรวมกำลังตั้งตนเป็นใหญ่ บ้างก็หาทางที่จะกู้สภาพกลับคืนมาดุจเดิม ชุมนุมใหญ่ ๆ มีดังนี้

- 1) ชุมนุมสุกี้พระนายกอง พม่าแต่งตั้งให้เป็นแม่ทัพ คุมพลอยู่ที่ค่ายโพธิ์สามต้น เหนือกรุงศรีอยุธยา
- 2) ชุมนุมเจ้าพระยาพิษณุโลก เป็นชุมนุมใหญ่ทางทิศเหนือ ตั้งตนเป็นใหญ่ขึ้นที่เมืองพิษณุโลก
- 3) ชุมนุมเจ้าพระฝาง เดิมเป็นพระสังฆราชา ตั้งตนเป็นใหญ่ตั้งแต่ยังเป็นพระอยู่ที่เมืองสวางกบุรี
- 4) ชุมนุมเจ้านครศรีธรรมราช อยู่ทางทิศใต้ ตั้งตัวเป็นเจ้าขึ้นที่เมืองนครศรีธรรมราช เรียกว่าเจ้านคร
- 5) ชุมนุมเจ้าพิมาย คือกรมหมื่นเทพพิพิธ โอรสพระเจ้าอยู่หัวบรมโกษฐ์ ตั้งตัวเป็นใหญ่ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่เมืองพิมาย

6) ชุมนุมนเจ้าตากหรือพระยาวชิรปราการ ตั้งตัวเป็นใหญ่ขึ้นทาง
หัวเมืองชายทะเลตะวันออกที่เมืองจันทบุรี ชุมนุมนี้เตรียมการที่จะกู้กรุงศรีอยุธยา

ในบรรดาชุมนุมทั้ง 6 นี้ ชุมนุมนเจ้าตากอยู่ในฐานะเสียเปรียบชุมนุม
อื่น ๆ เกี่ยวกับชาติสกุล และไม่มีอำนาจวาสนาอยู่เดิมในท้องถิ่นที่ตั้งตัวเป็นใหญ่
แต่อาศัยที่เจ้าตากเป็นนักรบที่กล้าหาญ มีสติปัญญาเฉียบแหลม และมีทหารร่วมใจ
ที่มีฝีมือมาเข้าด้วย จึงสามารถยกทัพเข้าตีเมืองธนบุรีได้ และต่อมาได้ตีทัพพม่า
ณ ค่ายโพธิ์สามต้นแตก ทัพสุกี้แม่ทัพตายในที่รบ เป็นอันว่าอำนาจที่พม่าครอบครอง
ประเทศไทยได้สิ้นสุดลง พระเจ้าตาก (สิน) ได้กู้อิสรภาพกลับคืนมาได้สำเร็จ
และได้เลือกกรุงธนบุรีเป็นราชธานีปราบดาภิเษก พระนามว่า สมเด็จพระ
พระบรมราชาธิราชที่ 4 แต่สามัญชนนิยมเรียกว่าพระเจ้าตาก (สิน)

การที่ทรงตั้งธนบุรีเป็นราชธานี เพราะ

1) รัชพลของพระเจ้าตากมีไม่เพียงพอที่จะรักษากรุงศรีอยุธยา และ
พม่าก็รู้ทางที่จะเข้ามากองกรุงศรีอยุธยา จึงไม่ปลอดภัยที่จะตั้งเมืองหลวงอยู่ที่กรุง
ศรีอยุธยาต่อไป

2) กรุงศรีอยุธยาเสียหายมาก ยากที่จะปฏิสังขรณ์ให้คืนดีได้

3) เมืองธนบุรีมีป้อมปราการ ซึ่งสร้างมาตั้งแต่สมัยสมเด็จพระ
นารายณ์มหาราช และขนาดของเมืองก็ไม่ใหญ่โตเกินไปนัก พอแก่กำลังของ
พระองค์ที่จะรักษาไว้ได้

4) ลักษณะที่ตั้งของธนบุรีนั้นใกล้ทะเล ถ้าหากถูกโจมตีก็จะล่าถอย
ไปยังจันทบุรีได้

5) ธนบุรีตั้งอยู่ในทำเลที่เหมาะสม สะดวกแก่การไปมาค้าขายกับ
ต่างประเทศ เป็นประโยชน์ในด้านเศรษฐกิจ

สมเด็จพระเจ้าตาก (สิน) ได้ทรงปราบปรามชุมนุมต่าง ๆ ได้โดย
ลำดับ ประเทศไทยก็เป็นปึกแผ่นอันเดียวกันดังเดิม ในปี พ.ศ. 2313 ตลอด
รัชสมัยของพระองค์ได้ทรงกระทำศึกสงครามขยายอาณาเขตออกไปได้กว้างขวาง

- อาณาจักรประเทศไทย ในรัชสมัยสมเด็จพระเจ้าตาก (สิน) มีดังนี้
- ทิศเหนือ ได้ดินแดนเมืองหลวงพระบาง เวียงจันทน์
- ทิศตะวันออก ได้ดินแดนลาวและเขมรทางฝั่งซ้ายแม่น้ำโขง จด
อาณาจักรตญวน
- ทิศใต้ ได้ดินแดนเมืองกลันตัน ตรังกานู และไทรบุรี
- ทิศตะวันตก จดดินแดนเกาะตะมะ ทวาย และตะนาวศรี

สมเด็จพระเจ้าตาก (สิน) ได้ทรงกู้อิสรภาพของชาติไทย รวบรวมอาณาจักรประเทศไทยให้เป็นปึกแผ่น ทรงปฏิบัติการรบด้วยความกล้าหาญ ชัยชนะอาณาจักรออกไปได้กว้างขวาง นับว่าพระองค์เป็นมหาวีรกษัตริย์ที่ได้ทรงกระทำคุณประโยชน์อันยิ่งใหญ่ไว้แก่ชาติไทย ควรแก่การเทิดทูนเป็นอย่างยิ่ง ในตอนปลายรัชกาล พระองค์ถูกปลดจากราชสมบัติ เนื่องจากทรงมีพระสวามีเพื่อนรวมเวลาครองราชสมบัติอยู่ 15 ปี สิ้นรัชสมัยกรุงธนบุรี เมื่อ พ.ศ.2325 และในปัจจุบันนี้ได้สร้างอนุสาวรีย์ของพระเจ้าตาก (สิน) ไว้ที่วังเวียนใหญ่ฝั่งธนบุรี

ขั้นที่ 2 นำคำ, ข้อความสำคัญที่ต้องการจำ เขียนเรียงไว้ข้างล่างนี้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขั้นที่ 3 นำคำ, ข้อความในขั้นที่ 2 มาแต่งเป็นเรื่องราว

.....

.....

.....

เอกสารหมายเลข 3

แบบฝึกการโยนสัมพันธ์แบบสุกเรื่อง (2)

แบบฝึกการโยงสัมพันธ์แบบผูกเรื่อง (2)

.....
ขั้นที่ 1 ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องต่อไปนี้อย่างละเอียด
 .....

เรือเจ้าพระยา

จากหนังสือการเดินทางรอบโลกคอนประเทศสยาม

เขียนโดย กองต์ เดอ โบว์ว์

แปลและเรียบเรียงโดย วรสุสิทธิ์ ส่งเจริญ

บทนำ

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวแห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ประเทศไทยได้มีความสัมพันธ์กับนานาอารยประเทศมากขึ้นกว่าแต่ก่อน ทำให้ชาวยุโรปมีความกระตือรือร้นที่จะได้มาเยือนเพื่อจะได้ชมบ้านเมืองของพระมหากษัตริย์ผู้ยิ่งใหญ่ ซึ่งเป็นความงามที่แปลกตา

ในเดือนมกราคม ค.ศ. 1867 กองต์ เดอ โบว์ว์ ได้ตามเสด็จเรือตรีคึก เดอ ปองทิวาเวรอ ซึ่งทรงเป็นเชื้อพระวงศ์ของพระเจ้าแผ่นดินฝรั่งเศส ซึ่งได้เดินทางรอบโลกจากประเทศฝรั่งเศสมายังประเทศต่าง ๆ ได้ลงเรือเจ้าพระยาจากสิงคโปร์มายังกรุงเทพฯ และเขียนพรรณนาเรื่องราวและสิ่งต่าง ๆ ที่ได้พบเห็นไว้ ผู้แปลจึงแปลและพิมพ์เผยแพร่ในโอกาสที่ประเทศไทยและประเทศฝรั่งเศสได้มีความสัมพันธ์ทางการทูตอย่างเป็นทางการติดต่อกันมาถึง 300 ปี ใน พ.ศ. 2529

การเดินทาง

วันที่ 10 มกราคม ค.ศ. 1867 เรือเจ้าพระยา-เรือกลไฟได้แวะเข้ามาที่ท่าเรือของสิงคโปร์ เจ้าของเรือเป็นคนจีน เราจ่ายค่าตัวไป-กลับ

ซึ่งเป็นกระเช้าสีจากหลากหลายสีมาในราคาพันแฟรงค์ต่อกัน สำหรับการเดินทาง
ระยะทางรวมหนึ่งพันเจ็ดร้อยไมล์ บนเรือชั้นที่แย่ที่สุดก็นับว่าเป็นราคาที่แพงพอ

เรือเจ้าพระยา^{๕๕}แห่งแปดก อับคราย แล้วก็เหม็น สะพานเดินเรือแคบๆ
เต็มไปด้วยหีบห่อสูงขนาดเท่ากองฟาง มันลึกลงไปลึกลงมาเคลื่อนกลาตทุกทิศตาม
ความเคลื่อนไหวของเรือ ส่วนตัวเรือบรรทุกเหล็กจนเพียบปรึมน้ำ และท้ายเรือ
ก็วางสินค้าไม่เป็นระเบียบ เต็มไปด้วยถ่าน ถังไม้ และกระสอบข้าวสาร

เรามีเพื่อนเดินทางเป็นพ่อค้าชาวอังกฤษจากประเทศสยาม ภรรยา
ของนายแพทย์ที่สถานกงสุลอังกฤษและลูกสาวสองคน ภรรยาชาวฝรั่งเศสของ
ศาสตราจารย์ฟรานเชน วาน เคอ พุก กับแม่ที่นำรำคาญของหล่อน และเด็ก
อ่อนชาวเอเชียชื่อ "ลูโควิก ลามาซ" นอกจากนี้มีผู้โดยสารสามร้อยคนชาวมลายู
จีน และอาหรับ ซึ่งอยู่ทางค้ำหัวและท้ายเรือ โดยอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม ๆ บน
กองสินค้าเหนือกลิ่นที่สาหัสเข้ามา คนเหล่านี้สูบฝิ่นและเล่นลูกเต๋าซึ่งเป็นอบายมุข
สองชนิดประจำของชนชาติเหล่านี้ และเนื่องจากหากเล่นแบบกเขาจะต้องเสีย
ภาษีมาก เขาจึงหึงสูบหึงเล่นกันอย่างมีความสุขอย่างสุดที่จะพรรณนา

นี่เป็นการเดินทางระหว่างสิงคโปร์และเทศสยามที่เราอดสำหโทษคิด
หาได้ เจ้าของเรือชาวจีนคงจะหำคำไรไค้อย่างมหาศาล เพราะเรือลำนี้บรรทุก
กระสอบไปเต็ม จนแม้กระทั่งใบเรือชูชีพ การเรียกเก็บค่าภาษีสูงมาก ค่าระวาง
สำหรับเรือซึ่งหนัก 400 ตันนี้ จึงสูงถึง 128,000 ฟรังก์ สำหรับระยะเวลา
เดินทาง 6 วัน

วันที่ 11 มกราคม -- ในตอนเช้ามีคเรือผ่านสันคอนของแม่น้ำเจ้า-
พระยา ซึ่งเป็นแม่น้ำใหญ่ที่ไหลลงสู่อ่าว เราผ่านเข้าไปทางร่องน้ำขนาดกว้าง
ห้าสิบเมตร ซึ่งเสมือนประตูที่เปิดไปสู่แหล่งน้ำที่ถูกขังเอาไว้ แล้วระยะกว้าง
ระหว่างฝั่งราบ ๆ สองฝั่งของลำแม่น้ำนั้นก็ค่อย ๆ แคบลง ฝั่งแม่น้ำเต็มไปด้วย
นกกระสาขาว นกเป็ดน้ำใหญ่ขนาดเท่าอู้อ่าซึ่งมีสีสรรสวยงามมาก และอยู่
กลางแดด ที่สวยที่สุดก็คือนกกระเรียนสีเทาเงินซึ่งคอดำและหัวแดง และขนาด
ใหญ่ยิ่งกว่าคน

พอห้าโมงเช้า เรือได้ทอดสมอหน้าหมู่บ้านแรกในประเทศสยามที่ปากน้ำ ก็บังคับเรือจึงขึ้นไปบนบกเพื่อแจ้งรายละเอียดต่าง ๆ ให้แก่เจ้าหน้าที่ที่นี่ จ่ายค่าภาษีศุลกากรเข้าพระคลังในอัตราร้อยละสามของมูลค่าสินค้า และมอบปืนใหญ่ประจำเรือ แล้วก็เดินทางต่อไปในแม่น้ำอีกเป็นเวลาสามชั่วโมง และในที่สุดเราก็ได้เห็นเจดีย์และวัดของกรุงเทพฯ เมืองหลวงของราชอาณาจักรสยามโผล่ขึ้นมาเหนือทิวมะพร้าวและต้นจากริมฝั่งน้ำ

พอเรือหันโค้งแม่น้ำ เราก็สามารถเห็นเมืองกรุงเทพฯ ได้ทั้งเมือง ความสวยงามของเมืองเวนิสแห่งเอเชียนี้ แผ่กระจายอยู่บนพื้นที่กว่าแปดไมล์ ลำน้ำที่ไหลผ่านกว้างใหญ่และสว่างาม มีเรือขนาดใหญ่ทอดสมออยู่เป็นจำนวนมากว่าหกสิบลำ ทั้งสองฝั่งแม่น้ำเรียงรายไปด้วยเรือนแพเป็นจำนวนพัน ๆ หลัง หลังคาบ้านมีลักษณะประหลาดเรียงรายกันอย่างเป็นระเบียบอยู่ชิดติดกัน นอกจากนั้นก็สามารถเห็นยอดแหลมสีทองของวัดต่าง ๆ จำนวนเป็นร้อย ๆ วัด รวมทั้งเจดีย์ขนาดต่าง ๆ ประดับด้วยกระเบื้องและแก้วอันงดงามเหมือนลูกไม้ที่ประดิษฐ์ขึ้นมาอย่างสกลไส มีหลังคาประดับด้วยกระจกสูงห้าหกชั้น หอระฆังขนาดใหญ่ประดับรอบคานด้วยวัสดุซึ่งส่องแสงระยิบระยับเข้าตา และยอดแหลมสูงถึงร้อยห้าสิบหรือสองร้อยฟุตที่สะท้อนแสงอาทิตย์อย่างกับปริซึมขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นพระราชวังของพระเจ้าแผ่นดิน ทิวทัศน์เช่นนี้ทำให้รู้สึกอย่างกับว่าเรากำลังชมทัศนียภาพของโบสถ์ขนาดใหญ่ ซึ่งทำด้วยกระเบื้องลายคราม

การแต่งกายของชาวสยาม

พวกชาวเมืองมีผิวเหมือนกับชาวมลายู แต่ทั้งผู้ชาย ผู้หญิง และเด็ก โคนผม โดยทั้งผมไว้ตรงกลางศีรษะเป็นรูปกลมรี คัดสั้น ขนาดใหญ่กว่าสองฝ่ามือ ทำให้มีลักษณะเป็นทรงยอดสูง คลกและแปลกไม่มีที่ไหนเหมือน สำหรับการแต่งตัวก็ไม่ยุ่งยาก เขานุ่งผ้าขนาดกว้างสองฟุต เป็นผ้าฝ้ายสีเขียว ชมพูหรือแดง ขมวดตรงกลางแล้วเก็บขึ้นมาจากด้านหน้าไปด้านหลังระหว่างขา เสื้อเป็น

ชั้นที่ 3 (ต่อ)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชั้นที่ 4 ชี้คเส้นใต้คำ, ข้อความในชั้นที่ 2 ลงในเรื่องที่แต่งชั้นที่ 3

เอกสารหมายเลข ๓

คู่มือการใช้วิธี SQ 3 R

คู่มือการใช้วิธี SQ 3 R

คำชี้แจง เอกสารฉบับนี้แบ่งเป็น 2 ตอน คือ
 ตอนที่ 1 คำแนะนำการอ่านเนื้อเรื่อง
 ตอนที่ 2 ขั้นตอนการใช้วิธี SQ 3 R

ตอนที่ 1 คำแนะนำการอ่านเนื้อเรื่อง

การอ่านเนื้อเรื่องแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือการอ่านอย่างคร่าว ๆ และการอ่านอย่างละเอียด

คำแนะนำการอ่านอย่างคร่าว ๆ

การอ่านอย่างคร่าว ๆ เป็นการอ่านที่ไม่ต้องพยายามเข้าใจเนื้อเรื่อง ให้ตกงานทุกประเด็น แต่จะทำให้รู้ความคิดทั่วไปของเรื่อง สิ่งที่น่าสนใจและปฏิบัติในการอ่านอย่างคร่าว ๆ ได้แก่

- 1) ชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง
- 2) โครงเรื่อง เรื่องย่อ หรือบทสรุป (ถ้ามี)
- 3) หัวข้อใหญ่ หัวข้อรอง
- 4) ประโยคแรกและประโยคสุดท้ายของแต่ละย่อหน้า
- 5) แผนภาพ แผนภูมิ ตาราง กราฟ รวมทั้งคำถาม (ถ้ามี)
- 6) สรุปใจความสำคัญของเรื่องไว้ในใจ

นักเรียนลองอ่านข้อความต่อไปนี้อย่างคร่าว ๆ และสรุปความสำคัญไว้ในใจด้วย

*****

จงเพาะนิสัยในการมองหาคำสำคัญ ที่มีความหมาย
ในแต่ละประโยค คำเหล่านี้มักมีน้อย และในขณะที่ยัยน้คา
ของคุณเคลื่อนที่ลงมาตามแนวความแหวของตัวพิมพ์นั้น ใจ
ของคุณจะเฉื่อยช้าลง เพราะว่ามันไม่ได้ย้อยคำทุกคำเพื่อ
ให้เข้าใจความหมาย

*****

ข้อความข้างต้นนี้ มีคำทั้งหมด 55 คำ (ถ้านักเรียนอ่านทุกคำ)
นักเรียนลองอ่านใหม่อีกครั้ง แล้วพิจารณาใจความสำคัญที่นักเรียนเก็บไว้ในใจ
กับข้อความต่อไปนี้

.....

จงเพาะนิสัยในการมองหาคำสำคัญที่มีน้อย ขณะกวาดสายตา ใจจะ
เฉื่อยช้า เพราะไม่ได้ย้อยคำทุกคำให้เข้าใจความหมาย

.....

ข้อความข้างบนนี้มีปริมาณลดลง 50 เปอร์เซ็นต์ แต่ยังให้ความหมาย
ครบถ้วน หากใจความสำคัญที่นักเรียนเก็บไว้ในใจคล้ายคลึงกับข้อความข้างต้น
แสดงว่านักเรียนมีความสามารถในการอ่านอย่างคร่าว ๆ แล้ว

นักเรียนลองฝึกอ่านข้อความต่อไปนี้อย่างคร่าว ๆ และเก็บใจความ
สำคัญไว้ในใจด้วย ซึ่งไม่ควรมีความยาวเกินครึ่งหนึ่งของเนื้อหาทั้งหมด

ข้อความฝึกการอ่านอย่างคร่าว ๆ

*****

การอ่านนั้นเป็นกระบวนการทางจิตวิทยาจากชุดที่ซับซ้อน
สูง การอ่านที่ไม่เอาไหนเลยนั้น ควรได้รับคำแนะนำอย่างดี
จากผู้เชี่ยวชาญการอ่าน อย่างไรก็ตาม เราอาจจะปรับปรุง
อัตราความเร็วของการอ่านและความเข้าใจได้ด้วยการ
ฝึกฝน โดยนำเอาคำแนะนำจากหนังสือต่าง ๆ ไปใช้อย่าง

หลักแหลม อีกประการหนึ่งควรสังเกตด้วยว่าเราสามารถ
อ่านคัมภีร์ไปตามแถวของตัวอักษรได้อย่างมีประสิทธิภาพ
โดยไม่ใช้ความพยายามอะไรมากนัก ในระยะเวลาสั้น ๆ

*****

นักเรียนคงเข้าใจและเก็บใจความสำคัญจากการอ่านอย่างคร่าว ๆ
ได้แล้ว ต่อไปให้นักเรียนศึกษาคำแนะนำการอ่านอย่างละเอียดและฝึกการอ่าน
อย่างละเอียดบ้าง

คำแนะนำการอ่านอย่างละเอียด

การอ่านอย่างละเอียดไม่ได้หมายความว่าให้อ่านทุกคำ หรืออ่านคำ
ต่อคำ แต่เป็นการอ่านที่ใช้ความคิดพิจารณาด้วยคำสำคัญอย่างระมัดระวัง ซึ่ง
ทำได้โดยการขีดเขียนหรือทำเครื่องหมายในส่วนสำคัญไปพร้อม ๆ กับการอ่าน
เพราะการขีดเขียนทำเครื่องหมาย จะช่วยให้ความคิดตื่นตัวและมีความจำดีขึ้น

การขีดเขียนทำเครื่องหมายลงในเรื่องที่อ่าน มีรูปแบบหลายอย่าง
ดังนี้

1) การขีดเส้นใต้ใจความหรือประโยคสำคัญ เป็นวิธีการทำที่ง่าย
แต่ต้องระมัดระวังอย่าเห็นทุกประโยคสำคัญ เพราะการขีดเส้นใต้ที่มากเกินไป
จะทำให้ประโยคสำคัญที่แท้จริงลดความสำคัญลงได้

2) เขียนวงกลมรอบคำหรือวลีสำคัญ เป็นวิธีการที่ใช้แทนการขีด
เส้นใต้ได้คือ ซึ่งจะช่วยให้คำสำคัญเด่นชัดขึ้น แต่ก็เหมาะสมกับคำหรือวลีสั้น ๆ
เท่านั้น

3) ทำเครื่องหมายดาวหรือเครื่องหมายดอกจันไว้ที่ขอบกระดาษ
เพื่อใช้เน้นใจความหรือประโยคที่สำคัญมาก ๆ นอกจากนี้ อาจจะใช้เครื่องหมาย
คำถาม (?) ตรงใจความที่ไม่เข้าใจ หรือใช้เครื่องหมายตกใจ (!) ซึ่งเป็น
เครื่องหมายอีกอย่างหนึ่งที่เรียกให้เราใส่ใจบางสิ่งบางอย่างที่ชวนหึงหรือแปลก
ประหลาดได้คือ

4) เขียนหมายเลขไว้ที่ขอบกระดาษ เพื่อชี้ลำดับความถี่ที่ผู้เขียนใช้ในการแสดงความคิดเห็น หรือเขียนสรุปหรือแสดงความคิดเห็นของเราตรงขอบหรือส่วนที่ว่างของกระดาษ

เพื่อความเข้าใจในการปฏิบัติตามคำแนะนำดังกล่าวข้างต้น ให้นักเรียนศึกษาตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างการอ่านอย่างละเอียด

..... (5.4) .....

ราชธานีใหม่ที่พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชโปรดฯ ให้สร้างขึ้น ได้ทำพิธียกเสาหลักเมือง เมื่อวันที่ 21 เมษายน พ.ศ. 2325* โดยในชั้นต้นโปรดฯ ให้สร้างพระราชวังชั่วคราวก่อน ในปี พ.ศ. 2326 จึงสร้างธานีเป็นการถาวร กำหนดผังเมืองเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่เป็นพระบรมมหาราชวัง ส่วนบริเวณที่อยู่อาศัยภายในกำแพงเมือง และบริเวณที่อยู่อาศัยนอกกำแพงเมือง ราชธานีใหม่สร้างเสร็จในปี พ.ศ. 2328 และพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ทรงพระราชทานพระนามว่า "กรุงเทพมหานคร บวรรัตนโกสินทร์ มหินทรายุทธยา มหาดิลกภพนพรัตน์ ราชธานีบุรีรมย์ อุดมเดชนิเวศน์มหาสถาน อมรพิมานอวตาสสถิต สักกะทัตติยวิษณุกรรมประสิทธิ์" → เพลง วสันต์ ๕ ชั้น

ให้นักเรียนฝึกอ่านเนื้อเรื่องต่อไปนี้อย่างละเอียด โดยปฏิบัติตามคำแนะนำด้วย

เนื้อเรื่องฝึกการอ่านอย่างละเอียด

*****

เรื่อง สมัยก่อนประวัติศาสตร์

ยังไม่มีหลักฐานเพียงพอที่จะกล่าวว่า มนุษย์คนแรกในโลกนั้นเกิดมาเมื่อใด ที่ทราบแน่นอนก็คือว่า ในระหว่างยุคน้ำแข็งนั้น ได้มีมนุษย์อาศัยอยู่บนโลกแล้ว แต่ก่อนหน้านี้นี้ไม่มีหลักฐานที่แสดงว่า ได้มีมนุษย์อาศัยอยู่บนโลก

ยุคน้ำแข็งนั้นเริ่มต้นประมาณ 1 ล้านปีมาแล้ว ส่วน
ระยะสิ้นสุดของยุคนั้น นักธรณีวิทยาประมาณว่าเมื่อ 15,000
ปีมาแล้ว บางสมัยในยุคนั้นจะมีน้ำแข็งปกคลุมซีกโลกเหนือ
กว้างขวางและหนากว่าปกติ ประมาณว่า 1 ใน 3 ของ
ส่วนที่เป็นพื้นดินและหินของโลกได้ถูกปกคลุมด้วยน้ำแข็ง
โดยปกคลุมครึ่งหนึ่งของพื้นที่ทวีปยุโรปทั้งหมด และทาง
เหนือของทวีปเอเชีย ในทวีปอเมริกาเหนือปกคลุมทั่วทั้ง
ประเทศแคนาดาและทางเหนือของสหรัฐอเมริกา ส่วนทาง
ซีกโลกใต้นั้น ปัจจุบันพื้นที่บริเวณใกล้ขั้วโลกใต้ก็ยังปกคลุม
ด้วยน้ำแข็งอยู่

ในยุคน้ำแข็งมีสมัยน้ำแข็งอยู่ 4 สมัย คือ สมัย
น้ำแข็งที่ 1, 2, 3 และสมัยน้ำแข็งที่ 4 ตามลำดับ
ระหว่างสมัยน้ำแข็งสองสมัยนั้น เป็นสมัยที่น้ำแข็งได้ลด
จำนวนลง และบริเวณที่ปกคลุมก็น้อยลง สมัยดังกล่าวนี้
เรียกว่าสมัยปราศจากน้ำแข็ง ซึ่งมีอยู่ 3 สมัยด้วยกัน
ได้แก่ สมัยปราศจากน้ำแข็งที่ 1 ซึ่งอยู่ระหว่างสมัย
น้ำแข็งที่ 1 และที่ 2 นอกจากนี้ก็มีสมัยปราศจากน้ำแข็ง
ที่ 2 และที่ 3 ตามลำดับ และยุคน้ำแข็งได้สิ้นสุดลงเมื่อ
ปลายสมัยน้ำแข็งที่ 4

*****

ตอนที่ 2 ขั้นตอนการใช้วิธี SQ 3 R

วิธี SQ 3 R เป็นวิธีการอ่านหนังสือที่ทำให้ผู้อ่าน สามารถอ่านหนังสือได้อย่างดี มีประสิทธิภาพ จดจำ และเข้าใจสาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน ได้ดีกว่าการอ่านโดยทั่วไป

วิธี SQ 3 R เป็นวิธีที่มีการปฏิบัติตามขั้นตอนตามลำดับ 5 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 การสำรวจ เป็นการพิจารณาเรื่องโดยการอ่านอย่างคร่าว ๆ เพื่อสรุปใจความสำคัญและทำให้มองเห็นความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่องทั้งหมดอย่างกว้าง ๆ

ขั้นที่ 2 การตั้งคำถาม เป็นการนำความรู้ที่ได้จากการอ่านอย่างคร่าว ๆ ในขั้นที่ 1 มาตั้งเป็นคำถาม เพื่อสรุปและค้นหาคำตอบต่อไป

การตั้งคำถามอาจจะใช้คำถามประเภท ใช่/ไม่ใช่ หรือใช้คำถามในรูปแบบของ ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร และทำไม ก็ได้ เช่นกัน

จากเนื้อเรื่องฝึกการอ่านอย่างละเอียด เรื่อง สมัยก่อน-ประวัติศาสตร์ ให้นักเรียนลองตั้งคำถามจากเรื่องดังกล่าว โดยไม่ต้องพลิกกลับไปอ่านเรื่องซ้ำอีก ตัวอย่างเช่น

..... ก. ในยุคน้ำแข็งมีสมันน้ำแข็งอยู่ที่สมัย ? .....

..... ข. ทวีปอเมริกาใต้ไม่ถูกน้ำแข็งปกคลุมใช่หรือไม่ ? .....

.....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....

นักเรียนจะบันทึกความจำของนักเรียนด้วยรูปแบบใดก็ได้ อย่างไรก็ตาม นักเรียนลองศึกษาตัวอย่างการบันทึกความจำต่อไปนี้

- ยุคน้ำแข็งมีมนุษย์อยู่ในโลกแล้ว เริ่ม ~ 1 ล้านปีมาแล้ว
- ยุคน้ำแข็งมีน้ำแข็งปกคลุมซีกโลกเหนือเป็นบริเวณกว้าง + > ปกติ > 1/3 ของพื้นดิน 1/2 ยุโรป ทาง N.A.+แคนาดา, สหรัฐ
- ยุคน้ำแข็งมีสมัยน้ำแข็ง 4 คือ สมัย 1, 2, 3, 4
- สมัยไม่มีน้ำแข็ง 3 คือระหว่าง 1-2, 2-3, 3-4
- ยุคน้ำแข็งสิ้นสุด 15,000 ปีก่อน

ขั้นที่ 5 การทบทวน ในขั้นนี้นักเรียนอาจจะอ่านจากบันทึกท่องจำ หรือสรุปย่อสิ่งที่จำได้อีกครั้ง อย่างไรก็ตามในการทบทวนนี้ควรให้ความสนใจ เนื้อหาตอนกลาง ๆ ของเรื่องให้มาก เพราะเป็นส่วนที่ลืมง่ายกว่าส่วนต้นหรือท้ายเรื่อง

จากเนื้อเรื่องฝึกการอ่านอย่างละเอียด เรื่องสมัยก่อนประวัติศาสตร์ ให้นักเรียนลองศึกษาตัวอย่างการทบทวนโดยการสรุปย่อ ดังนี้

